

HRVATSKA KOMORA ARHITEKATA I INŽENJERA U GRADITELJSTVU

Na temelju članka 9. stavka 1, podstavka 1. i članka 21. stavka 2. Zakona o Hrvatskoj komori arhitekata i inženjera u graditeljstvu ("Narodne novine", br. 47/98), Skupština Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu, na sjednici održanoj 12. prosinca 1998. godine, donijela je

KODEKS

STRUKOVNE ETIKE HRVATSKIH ARHITEKATA I INŽENJERA U GRADITELJSTVU

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(1) Kodeksom strukovne etike (u daljem tekstu Kodeks) uređuju se temeljna načela i pravila ponašanja u obavljanju poslova ovlaštenih arhitekata i ovlaštenih inženjera. Tim načelima i pravilima ponašanja u poslovanju ovlašteni arhitekti i ovlašteni inženjeri ispunjavaju svoje obveze prema društvu, struci, naručiteljima i svojim zaposlenicima.

(2) Odredbe ovog Kodeksa obvezatne su za sve ovlaštene arhitekate i ovlaštene inženjere kao i kandidate za upis u Imenik ovlaštenih arhitekata i Imenike ovlaštenih inženjera.

(3) Za nepoštivanje odredbi Kodeksa nadležan je Stegovni sud Komore.

Članak 2.

Ovlašteni arhitekti i ovlašteni inženjeri dužni su u oblikovanju okoline obavljati poslove u skladu sa ovlastima utvrđenim Zakonom o Hrvatskoj komori arhitekata i inženjera u graditeljstvu ("Narodne novine", br. 47/98), Statutom komore i drugim aktima Komore, te posebnim zakonima i propisima donesenim temeljem tih zakona.

II. TEMELJNA NAČELA

Članak 3.

Ovlašteni arhitekti i ovlašteni inženjeri podupiru i unapređuju integritet, čast i ugled profesije arhitekata i inženjera i to:

1. primjenom svoga znanja i stručnosti za poboljšanje ljudskog blagostanja;
2. svojom časću, nepristranošću i vjernim služenjem društvu, poslodavcima i naručiteljima;
3. povećanjem nadležnosti i prestiža profesije arhitekata i inženjera;
4. pružanjem podrške strukovnim i tehničkim udrugama u svom djelokrugu;

III. TEMELJNA PRAVILA

Članak 4.

(1) Zaštita javnog interesa kao i zaštita trećih osoba u oblikovanju okoline najvažnije je načelo kojim se rukovode ovlašteni arhitekti i ovlašteni inženjeri u svojem radu.

(2) Ovlašteni arhitekti i ovlašteni inženjeri moraju u svojem radu uzeti u obzir životne potrebe građana i društva.

(3) Ovlašteni arhitekti i ovlašteni inženjeri moraju u najvećoj mogućoj mjeri podržavati sigurnost, zdravlje i blagostanje društva u obavljanju svojih profesionalnih dužnosti.

Članak 5.

(1) Svaki ovlašteni arhitekt i ovlašteni inženjer ravnopravno predstavlja i snosi punu odgovornost za ugled Komore i razreda kojemu pripada, pred investitorima, tijelima vlasti i drugim institucijama. Predsjednik Komore i predsjednici razreda, njihovi zamjenici i zaposlenici u Komori, zastupaju Komoru i Razrede u funkcijama koje su određene posebnim propisom.

(2) Nositelji dužnosti u tijelima i članovi Komore ne smiju zlorabiti svoj položaj glede pribavljanja poslova, sudjelovati u raspoređivanju poslova ili utjecati na investitore kod izbora projektanta. Ovo pravilo ne smiju povrijediti ni preko zaposlenika u Komori ili drugih osoba.

(3) Ovlašteni arhitekti i ovlašteni inženjeri ne smiju pružati stručne usluge iz strukovnih zadataka drugih razreda Komore. Izrada projekata u strukovnim područjima drugih razreda predstavlja težu povredu strukovne etike.

(4) Ovlašteni arhitekti i ovlašteni inženjeri smiju javno objavljivati samo objektivne i istinite izjave koje se odnose na struku.

(5) Ovlašteni arhitekti i ovlašteni inženjeri moraju u obavljanju poslova djelovati kao pouzdani zastupnici ili povjerenici svojih poslodavaca ili naručitelja i izbjegavati sukob interesa.

(6) Ovlašteni arhitekti i ovlašteni inženjeri moraju svoj profesionalni ugled graditi na vrijednosti svojih usluga i ne smiju nečasno konkurirati jedni drugima.

(7) Ovlašteni arhitekti i ovlašteni inženjeri dužni su se stručno usavršavati tijekom svojeg radnog vijeka i osigurati mogućnost za stručni razvoj onih arhitekata i inženjera koji obavljaju poslove pod njihovim nadzorom.

IV. ODNOS PREMA OKOLIŠU

Članak 6.

Ovlašteni arhitekti i ovlašteni inženjeri u obavljanju poslova dužni su strogo se pridržavati načela zaštite okoliša na način da:

- upotrijebe sve svoje sposobnosti i predanost kako bi se postigla najbolja tehnička rješenja koja će pridonijeti zdravom i ugodnom okruženju za sve ljude, u otvorenim i zatvorenim prostorima;
- nastoje ostvariti ciljeve uz najmanju moguću potrošnju sirovina i energije, te najmanje moguće stvaranje otpada i bilo kakvog onečišćenja.
- kod svakog prijedloga i djelovanja potanko razmotre posljedice, izravne, neizravne, neposredne ili dugoročne, na zdravlje ljudi, socijalnu pravednost i mjesni sustav vrijednosti.
- temeljito prouče okoliš na koji utječu svojim projektima, procijene učinke koji bi mogli djelovati na stanje, dinamiku i estetske vrijednosti ekosustava, urbaniziranih ili prirodnih, kao i na pripadajuće socioekonomske sustave, te odaberu najbolji put za ekološki ispravan i održiv razvoj.

Članak 7.

(1) Ovlašteni arhitekti i ovlašteni inženjeri dužni su promicati jasno razumijevanje akcija usmjerenih k smanjenju oštećivanja okoliša, i gdje god je moguće, izvršiti saniranje već učinjenih šteta.

(2) Ovlašteni arhitekti i ovlašteni inženjeri moraju odbiti svaku obvezu koja bi mogla prouzročiti štetne utjecaje na higijenu, zdravlje i zaštitu okoliša. Moraju izbjeći oštećenja okoliša građenjem, te pronaći najbolja moguća arhitektonska, tehnička i socijalna rješenja. U projektiranju moraju zastupati načelo da su prostor, krajobraz, vrijednosti arhitekture, kulturne i prirodne baštine i okoline ograničeno dobro s ograničenim mogućnostima obnavljanja.

(3) Ovlašteni arhitekti i ovlašteni inženjeri moraju u svim prilikama zastupati i braniti načela međuovisnosti, uzajamnog sklada ekosustava, održanja raznolikosti i ponovnog korištenja resursa kao temelja opstanka koji ima prag izdržljivosti koji se ne smije prijeći.

V. PONAŠANJE U JAVNOSTI I ODNOSI U POSLU

Članak 8.

(1) Ovlašteni arhitekti i ovlašteni inženjeri dužni su odbiti posao ukoliko su uvjeti takvi da se ne mogu ispuniti ili ako ne postoje pretpostavke za njegovo izvršenje.

(2) Kada poslovna i strukovna problematika prelazi područje strukovnih zadataka razreda, u koji je upisan ovlašteni arhitekt ili ovlašteni inženjer o tome mora obavijestiti naručitelja i ne smije projektirati one vrste projekata koji su izvan strukovnih zadataka svojeg razreda.

Članak 9.

(1) Ponašanje ovlaštenih arhitekata i ovlaštenih inženjera u javnosti mora odgovarati ugledu i povjerenju koje imaju ova zvanja. Ovlašteni arhitekti i ovlašteni inženjeri dužni su u svom djelovanju otkloniti sve što bi moglo naškoditi njihovom ugledu i ugledu struke.

(2) Ovlašteni arhitekti i ovlašteni inženjeri dužni su pratiti razvoj struka, stalno se stručno usavršavati a naročito u okviru zadataka koje su preuzeli.

(3) Ovlašteni arhitekti i ovlašteni inženjeri dužni su pri izradi projekata i nadziranja gradnje pridržavati se propisa i zakona, kao i dostignuća znanosti, pravila struke i arhitektonске umjetnosti.

(4) Ovlašteni arhitekti i ovlašteni inženjeri dužni su sve zadatke rješavati savjesno s punom pažnjom, znanjem i iskustvom, cijenama usluga Hrvatske komore arhitekata i inženjera na kontrolu izvedbe, nadzor i obračunavanje troškova, te o tome voditi urednu dokumentaciju.

Članak 10.

(1) Ovlašteni arhitekti i ovlašteni inženjeri su neovisni savjetnici i povjerljivi zastupnici naručitelja. Oni objektivno, u skladu s pravnim propisima te prema načelima vjernosti i povjerenja, zastupaju prava naručitelja u odnosu na druge učesnike u gradnji, u okviru svojih strukovnih zadataka.

(2) Ovlašteni arhitekti i ovlašteni inženjeri dužni su prilikom preuzimanja posla upoznati naručitelja s pravima i obvezama koji proizlaze iz članstva u Komori.

(3) Ovlašteni arhitekti i ovlašteni inženjeri prilikom preuzimanja svakog posla moraju zaključiti (sklopiti) jasan i precizan ugovor s naručiteljem.

(4) Ovlašteni arhitekti i ovlašteni inženjeri pri ugovaranju moraju s naručiteljem prethodno razjasniti dijelove zadatka koji su u nadležnosti drugih struka, i trebaju koordinirati njihovu aktivnost.

Članak 11.

(1) Ovlašteni arhitekti i ovlašteni inženjeri dužni su čuvati poslovnu tajnu naručitelja, te ju ne smiju prenositi ili zloupotrijebiti.

(2) Ovlašteni arhitekti i ovlašteni inženjeri imaju pravo na uvida u sve poslove i informacije Komore i razreda u koji su upisani. Obvezni su pružiti jedni drugima i tijelima Komore i razreda bez zadržavanja informacije koje se tiču ugovorenih poslova.

(3) Ovlašteni arhitekti i ovlašteni inženjeri dužni su poštivati autorska prava.

(4) Ovlašteni arhitekt i ovlašteni inženjer odgovaraju za razradu i izvedbu projekta ili dijela projekta koji je izradio. Ova prava i obveze ne smije se odreći niti primiti naknadu za odricanje.

VI. NEDOZVOLJENE VEZE U POSLU

Članak 12.

(1) Ovlašteni arhitekti i ovlašteni inženjeri svojim strukovnim nazivom daju do znanja da svojom djelatnošću omogućuju ispunjenje profesionalnih zadataka bez uticaja na druge poslovne interese. Ovlašteni arhitekti i ovlašteni inženjeri moraju izbjeći poslove koji bi mogli utjecati na njihovo nepristrano djelovanje u struci.

(2) Ovlašteni arhitekti i ovlašteni inženjeri ne smiju, obavljati poslove izvođenja građevinskih radova, trgovine i sl.

(3) Ovlašteni arhitekti i ovlašteni inženjeri ne smiju povrijediti odredbe stavka 1. i 2. ovoga članka neposredno ni posredno, putem drugih osoba, članova obitelji i slično.

(4) O eventualnim odnosima, osobnim ili profesionalnim iz stavka 3. ovoga članka, sa svim fizičkim ili pravnim osobama koje obavljaju djelatnost u cilju neposrednog ili posrednog

stjecanja dobiti od gradnje, ovlaštenu arhitekt i ovlaštenu inženjer mora u pisanom obliku obavijestiti Komoru odnosno razred kojem pripada i svakog investitora prije sklapanja ugovora o poslu.

(5) Ovlaštenu arhitekti i ovlaštenu inženjeri ne smiju se profesionalno baviti organiziranjem financiranja, koje nije u vezi s njihovom djelatnošću izrade projekata. Djelatnost u smislu posredovanja ili poslovno povezivanje s posrednicima nije dozvoljeno.

(6) Ovlaštenu arhitekti i ovlaštenu inženjeri ne smiju uvjetovati dobivanje posla prodajom nekretnina, dobivanjem zajma, suglasnosti ili administrativnih akata, poslovnim aranžmanima ili drugim pogodnostima.

(7) Ovlaštenu arhitekti i ovlaštenu inženjeri ne smiju tražiti niti uzimati provizije.

(8) Povreda iz stavka 6. i 7. ovog članka je teža povreda Kodeksa.

Članak 13.

(1) Ovlaštenu arhitekti i ovlaštenu inženjeri imenovani na kakvu javnu dužnost ili zaposleni u tijelima lokalne uprave i samouprave, čije je članstvo u mirovanju, ne smiju koristiti svoj položaj za dobivanje posla za sebe ili drugog ovlaštenog arhitekta ili ovlaštenog inženjera.

(2) Ovlaštenu arhitekti i ovlaštenu inženjeri ne smiju za dobivanje poslova zloriprijebiti veze sa službenicima i namještenicima u tijelima vlasti koja izdaju akte potrebne za građenje.

Članak 14.

(1) Ovlaštenu arhitekt i ovlaštenu inženjer ne smije prodavati ranije izrađene projekte, kao ni gotove projekte iz kataloga te na njih stavljati svoj potpis i pečat.

(2) Ovlaštenu arhitekti i inženjeri nakon trećeg ugovora za isti projekt mora to prijaviti Komori, prikazati projekt i zatražiti odobrenje Komore odnosno razreda.

(3) Predgotovljene konstrukcije, dijelovi građevine i građevine moraju prije komercijalne uporabe biti uklopljeni u projekt, ovlaštenog arhitekta ili ovlaštenog inženjera u čije strukovne zadatke spada proizvod, dio građevine ili cijela predgotovljena građevina.

VII. PONAŠANJE ARHITEKATA I INŽENJERA MEĐUSOBNO I PREMA SVOJIM SURADNICIMA

Članak 15.

Ovlaštenu arhitekt i ovlaštenu inženjer ne smije drugom arhitektu ili inženjeru propisati način ili uvjete oblikovanja, upotrebu materijala i stilska obilježja ili sudjelovati u ograničavanju stvaralačke slobode.

Članak 16.

Ovlaštenu arhitekti i ovlaštenu inženjeri može slobodno izraziti kritiku arhitektonskih ostvarenja, građevina, zahvata u okoliš, projekata ili zamisli. Kritika mora biti javna, obrazložena i teoretski utemeljena.

Članak 17.

(1) Ovlaštenu arhitekti i ovlaštenu inženjeri moraju se prema drugim arhitektima i inženjerima ponašati kolegijalno i lojalno. Dužni su se međusobno pomagati i savjetovati.

(2) Konkurencija između ovlaštenih arhitekata i ovlaštenih inženjera može se zasnivati samo na stručnosti.

(3) Ovlaštenu arhitekt i ovlaštenu inženjer ne smije izravno i neizravno činiti štetu kolegama i treba se truditi da bude objektivan pri ocjenjivanju njihovog rada i drugih postignuća. Na isti način mora primiti stručne kritike vlastitog rada.

(4) Ovlaštenu arhitekt i ovlaštenu inženjer ne smije pred investitorom radi preuzimanja posla iznositi negativne kritike rada drugih ovlaštenih arhitekata i inženjera. Ukoliko ovlaštenu arhitekti ili ovlaštenu inženjer primijeti ili sazna za pogrešku ili propust ili ako ima primjedbe na rad kolege dužan je odmah o tome obavijestiti kolegu.

(5) Iznošenje negativnih primjedbi i ocjena na račun drugog ovlaštenog arhitekta i ovlaštenog inženjera pred investitorima, pokazivanje grešaka ili predlaganje izmjena u tuđem projektu, predstavlja težu povredu dužnosti i ugleda ovlaštenog arhitekta i ovlaštenog inženjera.

Članak 18.

(1) Ovlašteni arhitekti i ovlašteni inženjeri ne smiju utjecati na neki započeti ili postojeći poslovni odnos između drugih arhitekata i inženjera i njegovih naručitelja, na način da djeluju za svoj interes.

(2) Ukoliko naručitelj traži preuzimanje posla ili dijela posla koji već radi drugi ovlašteni arhitekt ili ovlašteni inženjer, preuzimatelj posla dužan je o tome prije preuzimanja obavijestiti kolege koji su već u poslu. Preuzimatelj smije preuzeti posao u koliko ne djeluje suprotno kolegijalnim pravilima i nakon što je utvrdio da su s prethodnikom ispunjene obveze iz ugovora.

(3) U slučaju iz stavka 2 ovog članka preuzimatelj dijela projektiranja, nadzora ili drugog posla, dužan je o preuzimanju obavijestiti Komoru odnosno razred. Ako ne radi novi projekt, dužan je poštivati upute autora, tražiti suglasnost za svaku promjenu u projektu i autora obavijestiti o svakoj promjeni u izvođenju gradnje.

Članak 19.

(1) Ovlašteni arhitekti i ovlašteni inženjeri dužni su prema suradnicima ispuniti svoje obveze, omogućiti im da pokažu sposobnosti i iskustvo u radu. Dužni su im pomagati u stručnom usavršavanju primjereno njihovim sposobnostima.

(2) Ovlašteni arhitekti i ovlašteni inženjeri dužni su cijeniti tuđe duhovno dobro i imaju autorstvo ili djelomično autorstvo samo na djelima koja su sami izradili ili koja su nastala pod njihovim vodstvom ili osobnim sudjelovanjem.

VIII. MATERIJALNE OSNOVE OBAVLJANJA PROFESIJE

Članak 20.

(1) Ovlašteni arhitekti i ovlašteni inženjeri imaju pravo na primjerenu i propisanu nagradu za rezultate svog rada i troškove, koje ostvaruju izvršavajući svoje strukovne zadatke prema Pravilniku o cijenama usluga.

(2) Ovlašteni arhitekti i ovlašteni inženjeri ne smiju međusobno konkurirati cijenama.

(3) Ovlašteni arhitekti i ovlašteni inženjeri dužni su kod određivanja cijena davati točne podatke. Ne smiju sklapati ugovore s neistinitim podacima o cijenama, obimu poslova i drugim pojedinostima niti izvršavati neugovorene poslove. O neispunjenim poslovima potrebno je najkasnije u roku od 15 dana od ugovorenog roka izvršenja, obavijestiti Komoru.

(4) Posao ovlaštenog arhitekta i ovlaštenog inženjera koji je ponuđen zajedno s građevnim ili drugim radovima mora se izdvojiti i posebno iskazati u skladu s Pravilnikom o cijenama usluga.

(5) Sudjelovanje u investiciji s poslom ovlaštenog arhitekta i ovlaštenog inženjera mora biti određeno ugovorom.

(6) Naplata za eksploataciju tipskog modela ili izumiteljskog patenta može biti ugovorena u vidu tantiema.

(7) Ovlašteni arhitekti i ovlašteni inženjeri dužni su redovito plaćati doprinose Komori. Neplaćanje doprinosa Komori predstavlja težu povredu dužnosti i ugleda.

(8) Ovlašteni arhitekti i ovlašteni inženjeri mogu obavijestiti Komoru o izvršenim poslovima koje ne mogu naplatiti.

IX. SUDJELOVANJE NA NATJEČAJIMA

Članak 21.

(1) Ovlašteni arhitekti i ovlašteni inženjer smije sudjelovati na natječaju za arhitektonski ili inženjerski projekt kao sudionik, član ocjenjivačkog suda ili izvjestitelj.

(2) Ako je natječaj raspisao naručitelj sudionik, član Komore, mora o svom sudjelovanju obavijestiti Komoru.

(3) Ovlašteni arhitekt ili ovlašteni inženjer ne smije sudjelovati na natječaju, koji je u surotnosti s njegovim pravima i obvezama iz članstva u Komori.

X. REKLAMIRANJE

Članak 22.

(1) Ovlašteni arhitekti i ovlašteni inženjeri stječu ugled kroz rezultate svojeg rada. Zabranjeno je svako reklamiranje.

(2) Reklamom se ne smatraju :

- tekstovi, izložbe, prikazi i opisi projekata i ostvarenja, reportaže i intervjui u javnim medijima čiji je cilj obavještavanje;
- prikazi projekata i ostvarenja citirani za promociju proizvoda i ostvarenja od strane drugih sudionika u gradnji.

(3) Ovlašteni arhitekti i ovlašteni inženjeri ne smiju zatajiti svoje ime na izloženom projektu, na gradilištu ili za izvedeni graditeljski posao.

XI. MEĐUSOBNO KONFLIKTNE SITUACIJE

Članak 23.

(1) Ovlašteni arhitekti i ovlašteni inženjeri zaposlenici u pravnim osobama (u daljnjem tekstu: zaposlenici) koje nisu osnovane kao projektantsko društvo dužni su se u obavljanju poslova pridržavati propisanog zakona i akata Komore.

(2) Zaposlenici iz stavka 1. ovog članka dužni su upoznati poslodavca o svojim pravima i obvezama koje proizlaze iz članstva u Komori.

(3) Zaposlenik ne smije prihvatiti one poslove, za koje poslodavac zahtjeva odstupanje od određenog stavkom 1. i 2. ovog članka. O tome zaposlenik je dužan odmah obavijestiti Komoru.

(4) Poslodavac ne može zbog okolnosti iz stavka 3. ovog članka zaposlenika otkazati ugovor o radu.

(5) U slučaju iz stavka 3. ovog članka Komora je dužna zaposleniku pružiti pomoć i zaštitu.

Članak 24.

Ukoliko ovlašteni arhitekt ili ovlašteni inženjer u interesu struke mora postupiti izvan uobičajenih i propisanih pravila dužan je o tome izvjestiti Komoru ili razred i preuzeti odgovornost pred tijelima Komore odnosno razreda.

XII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 25.

Za tumačenje odredaba ovog Kodeksa ovlaštena je Skupština Komore.

Članak 26.

Ovaj Kodeks stupa na snagu danom objave u "Narodnim novinama".

Broj: 001

Zagreb, 16. travnja 1999.

Predsjednik
Hrvatske komore arhitekata
i inženjera u graditeljstvu
Ivan Franić, dipl. ing. arh., v. r.